

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА З 1955 ГОДА ●

● NO. 43 (3547) ●

● ЧАЦВЕР, 16 ЛІСТАПАДА, 2017

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

Прэм’ера была ў Нарве
Кампазітар з Баранавіч Міхаіл Скрундзь спецыяльна да гастроляў у Эстонію напісаў новую песню на верш Янкі Купалы “Вясна” **Стар. 2**

Моцныя традыцыі сяброўства
Стар. 3

Слова роднае за акіянам
Юбілей Якуба Коласа святкавалі ў аргенцінскай правінцыі Буэнас-Айрэс **Стар. 4**

ЮБІЛЕЙ

...І там душою спачываю

Госці з розных краін пабывалі на святкаванні 135-х угодкаў Якуба Коласа ў маляўнічых кутках Стаўбцоўшчыны — на малой радзіме Песняра

Кацярына Мядзведская

Святкаваць юбілей Якуба Коласа ў тым ліку і ў ягоных наднёманскіх мясцінах — гэта ўжо традыцыя. Сёлета ж вандроўку на Стаўпеччыну — такая народная іх назва — ладзіў Дзяржаўны літаратурна-мемарыяльны музей Якуба Коласа. “Да вытокаў”, на “родны бераг” Песняра завіталі пісьменнікі, скульптары, мастакі, народныя майстры, навукоўцы, журналісты як з Беларусі, так і з іншых краін. Акінчыцы, Альбуць, Смольня, Ласток, Мікалаўшчына (дагэтуль мясцовыя жыхары выкарыстоўваюць ва ўжытку старадаўнюю назву вёскі. — Рэд.), Цёмныя Ляды... Гэта мясціны, можна сказаць, мемарыяльныя, бо звязаны з імем класіка. Ён жа і ўвекавечыў іх у сваіх творах.

Акунцуца ў атмасферу “роднага кута” Якуба Коласа, прайсціся па сцежках яго маленства, юнацтва марыў і ўдзельнік Міжнароднай навуковай канферэнцыі “Каласавіны” Марат Гаджыеў. Цікава мне было назіраць, як дагестанскі журналіст, рэдактар газеты “Горцы”, імкнуўся пакінуць у памяці фотаапарата кожную дробязь, вокам дакрануцца амаль да кожнай рэчы. “У гэтых мясцінах зямля і паветра нібыта пранізаны пазэіяй. Лясы, палі, драўляныя вясковыя хаткі — вось сапраўдная прыгажосць і багацце вашай краіны, — казаў

Святкаванне дня нараджэння Якуба Коласа ў Мікалаеўшчыне

Марат Гаджыеў. — Здрава, што вы захоўваеце памяць пра свайго выдатнага паэта. Яна паўсюль: у скульптурных кампазіцыях на Плошчы Якуба Коласа ў Мінску, і ў драўляных фігурах тут, на Стаўпеччыне, у мемарыяльных сядзібах, рэчах-рэліквіях, партрэтах, кнігах...”

Сярод ахвотных прайсціся Коласавымі сцежкамі быў і на-

родны майстар, разьбяр Сяргей Кляшчук. Хоць гэта яму было не ў навіну. У 1990-92 гадах ён актыўна працаваў на “Шляху Коласа”: майстры зрабілі шэраг драўляных скульптур — вобразаў герояў з твораў пісьменніка, што й цяпер стаяць пры коласаўскіх дарогах Стаўпеччыны. Ёсць працы Сяргея і на “Сцяжыне новазямельцаў”, якая вядзе ў Альбуць: тая сядзіба

стала прататыпам Парэчча ў паэме “Новая зямля”. Цяпер сядзібная экспазіцыя цалкам прысвечана гэтаму твору, гадам жыцця сям’і Міцкевічаў там. Аўтобус коціцца па лясной дарозе, а Сяргей Кляшчук згадвае, як прыязджаў на плэнеры разам з сябрамі, “таварышамі па сякеры” Іванам Супрунчыкам, Анатолям Маголіным, Міхасём Корабавым ды іншымі. З работ

Кляшчука тут “Падгляд пчол”, вобразы Міхала, Коласа-бунтара ды Коласа-настаўніка... З таго часу амаль 30 год прайшло. Час, як вядома, не шкадуе дрэва. І сёлета з красавіка па жнівень Сяргей займаўся рэстаўрацыяй твораў: з раніцы да начы нешта паднаўляў, рамантаваў. “Усё можна выратаваць”, — упэўнены разьбяр. Шкадуе, што не паспеў да юбілею выразаць нанова цалкам знішчаны вобраз маці паэта, хоць матэрыял дуб — ужо ёсць у майстэрні. Амаль гатовы й модулі са словамі з “Новай зямлі” да кожнай скульптуры. “Некалькіх дзён не хапіла, каб іх усталяваць”, — прызнаецца. Затое нядаўна з’явіліся на мінскай сядзібе Песняра скульптурныя вобразы настаўніка Лабановіча ды Ядзвігі з трылогіі “На ростанях”.

На Коласавым юбілеі не абышлося без падарункаў. Скульптар Міхаіл Канцавы, напрыклад, перадаў у музей зроблены ім бюст Песняра. Кампазітарка Людміла Сімаковіч стварыла музычны спектакль “Плошча Якуба Коласа”, які ўпершыню быў прадстаўлены на сцэне Белдзяржфілармоніі якраз у дзень нараджэння пісьменніка, 3 лістапада. → **Стар. 3**

ЯК СПРАВЫ, ДЫСПАРА?

“Вясёлка” ў восеньскім горадзе

Дні беларускай культуры, якія праходзілі ў Латвіі, прымаў і латгалскі горад Краслава

Мы расказвалі ўжо, як Дні беларускай культуры закрунулі прыгожым крылом Даўгаўпілс. І ў тую ж кастрычніцкую пару свята беларускае гасцінна прыняла Краслава, сустрэла нас выдатным надвор’ем. А святочную імпрэзу наша суполка “Уздым” праводзіла там разам з Беларускай таварыствам “Вясёлка”

горада Краславы.

На Беларускае свята ў гарадскі Дом культуры сабралася шмат гледачоў. І бачылі б вы тых вясёлых, прыветных людзей! Заяўленай папярэдне колькасці месцаў не хапіла, і арганізатары хутка зарыентаваліся — даставілі крэслы ў прасторным фэе, дзе й ладзілі мы свята. Прыемна было, што прыехалі ў Краславу таксама дэпутатка Сейма, старшыня Беларускага таварыства “Прамень” з Рыгі Алена Лазарава і журналістка

газеты Саюза беларусаў Латвіі “Прамень”, сябар Елгавіцкага беларускага таварыства “Лянок” Іна Олесева.

Для жыхароў Краславы госці з Даўгаўпілса падрыхтавалі праграму з удзелам танцавальнага гурта “Лянок” і народнага Моладзевага тэатра з беларускага горада Браслава. Святочная імпрэза па сцэнарый Галіны Сантоцкай, за дзень да таго аправажаная ў Даўгаўпілс, з поспехам прайшла і ў Краславе. І для горада тое было падзей! Адкрывалі

свята старшыня суполкі “Вясёлка” Святлана Стальмачонак і дэпутат Сейма Алена Лазарава. Гледачы цёпла прынялі як наш “Лянок”, так і вершы паэта Станіслава Валодзькі, мяне ў ролі вядучай. Прафесійна, з добрым з гумарам ігралі свае ролі ў спектаклі па знакамтай п’есе Янкі Купалы “Паўлінка” госці з Беларусі — артысты Моладзевага тэатра пад кіраўніцтвам рэжысёра Яўгена Набіева. Па ходзе спектакля чуліся апладысменты ўдзячных гледачоў.

Потым для ўдзельнікаў святачнага канцэрта краслаўскія беларусы зладзілі цікавую экскурсію па сядзібе вядомага шляхецкага роду Плятэраў. І гэта сімвалічна: Дні беларускай культуры — гэта ж заўсёды й адкрыццё нечага новага, і своеасаблівае гартанне слаўных старонак гісторыі нашай Бацькаўшчыны.

Людміла Сінякова, старшыня таварыства “Уздым”, г. Даўгаўпілс

РАЗАМ

Прэм'ера была ў Нарве

Кампазітар з Баранавіч Міхаіл Скрундзь спецыяльна да гастроляў у Эстонію напісаў новую песню на верш Янкі Купалы "Вясна"

Сёлета суполка "Сябры" з Нарвы ўвасобіла ў жыццё вялікі праект: прайшоў цэлы цыкл мерапрыемстваў Фестывалю беларускай паэзіі ў Эстоніі. А завяршыўся ён прыгожым святкаваннем 135-х угодкаў Янкі Купалы і Якуба Коласа. Юбілеі Песняроў супляменнікі ў Нарве адзначалі разам з гасцямі, што прыехалі з іншых гарадоў Эстоніі ды Беларусі. Салідным, гоным, вартым вялікіх імёнаў атрымалася тое свята ў Культурным цэнтры "Женева".

Напярэдадні ж у Цэнтральнай бібліятэцы Нарвы адкрылася выстава кніг Янкі Купалы і Якуба Коласа, якая працавала да канца кастрычніка. А ў нарвскім моўным ліцэі прайшла сустрэча з педагогамі, навучэнцамі: актывісты суполкі "Сябры" расказвалі пра сваю бацькаўшчыну, паказвалі фільм пра Беларусь. Правялі й віктарыну "Што ты ведаеш пра Рэспубліку Беларусь?". І ўсім ліцэістам, якія на пытанні адказвалі правільна, беларусы ўручылі сувеніры, падарункі.

Галоўныя дзеі Фестывалю беларускай паэзіі, святкаванне 135-х угодкаў Янкі Купалы і Якуба Коласа, прайшлі на пачатку кастрычніка на сцэне Культурнага цэнтры "Женева". Спачатку выступіла Зінаіда Клыга, кіраўніца Беларускага таварыства "БЭЗ" з горада Йыхві: яна спявала песні на вершы класікаў беларускай літаратуры. Актывісты суполкі "Сябры" чыталі вершы Песняроў па-беларуску і па-эстонску, расказвалі пра іх жыццё і творчасць. А на вялізным экране высвечваліся фатаграфіі Янкі Купалы і Якуба Коласа, прыгожыя мясціны, краявіды Беларусі. Выступіў перад гасцямі й гурт беларускай песні суполкі "Сябры". Упрыгожыла свята "Лявоніха" ў выкананні танцавальнага калектыву "Нарва". І пасля такога прыго-

ВІКТАР БАЙКАЧОУ

Артыстаў гурта "ФЭСТ" на Фестывалі беларускай паэзіі вітае Людміла Аннус

жага "разагрэву" на сцэну выйшаў народны ансамбль "ФЭСТ" з горада Баранавічы. Дарэчы, раней гурт з поспехам выступіў і ў эстонскім Тарту: артыстаў з Бацькаўшчыны там гасцінна сустракала самае маладое ў Эстоніі Беларускае аб'яднанне "Спадкі".

"ФЭСТ" парадаваў глядачоў вядомымі беларускімі ды рускімі народнымі песнямі. Ёсць у рэпертуары артыстаў з Баранавіч і аўтарскія кампазіцыі: шмат з іх напісаў Міхаіл Скрундзь, удзельнік калектыву. Да эстонскіх гастроляў Міхаіл напісаў песню на верш Янкі Купалы "Вясна". І яе прэм'ера была ў Нарве. Хоць за акном цяпер уладарыць восень, кампазіцыю слухачы сустрэлі вельмі цёпла.

У ролі канферансье быў кіраўнік ансамбля Іван Кусцінскі: баяніст-віртуоз, ён хутка знайшоў кантакт з глядачамі. А ў зале — каля 600 чалавек, сярод іх і ганаровыя госці: Амбасадар Беларусі ў Эстоніі Анатоль Сцёпусь, старшыня гарадскога сходу Аляксандр Яфімаў, мэр горада Тармо Таммітэ, кіраўнік "Круглага стала" нацыянальных аб'яднанняў пры Міністэрстве культуры Эстоніі Аляксандр Дусман, дэпутаты гарадскога сходу. Цёпла, сяброўскай была сустрэча з беларускай культурай. Усіх артыстаў глядачы сустракалі ды праводзілі апладысманамі. А пасля канцэрта госці шчыра дзякавалі Людміле Аннус, старшыні нарвскай суполкі "Сябры", і яе памочнікам за цудоўнае

свята, прасілі часцей ладзіць такія цёплыя, душэўныя імпрэзы.

Потым для беларускіх гасцей мы правялі экскурсію Нарве, паказалі славутасці. Баранавіцкія артысты наведаль і суседні гарадок Усць-Нарву: там любаваліся Балтыйскім морам ды пясчаным пляжам. Праўда, паплаваць ды пазагараць не ўдалося: не пара. Але беларускія сябры паабяцалі прыехаць да нас яшчэ і летам. Дарэчы, мы нават падпісалі з "ФЭСТам" пагадненне аб супрацоўніцтве. А ў снежні "Сябры" плануецца наведаць Баранавічы, каб павіншаваць "ФЭСТ" з 25-годдзем творчай дзейнасці.

Віктар Байкачоў,
намеснік старшыні беларускай суполкі "Сябры", г. Нарва

ДЗЕЛАВЫЯ СУВЯЗІ

Курганскія масты для дарог Бацькаўшчыны

Іван Іванаў

Прадстаўнікі дэлегацыі з Беларусі, якія наведаль расійскі горад у Заураллі, сустрэліся там і з актывістамі мясцовай беларускай суполкі

Пра сустрэчы ў Кургане ў рэдакцыю паведаміла Людміла Урванцава, старшыня Нацыянальна-культурнага цэнтры беларусаў Зауралля "Батькаўшчына". Даслала фотаздымкі, тэксты з курганскіх СМІ. З іх вынікае, што гасцям паказалі, у прыватнасці, "Курган-стальмост" — адно з вядучых прадпрыемстваў Зауралля. Дарэчы, там ужо да адпраўкі ў Мінск рыхтуюцца 6 чыгуначных пралётных канструкцый. Як паведамляе сайт урада Курганскай вобласці, гэта першы заказ, які паступіў на завод з Беларусі. Дэлегацыя наведла і шэраг іншых прамысловых прадпрыемстваў вобласці.

У складзе дэлегацыі былі Міністр жыллёва-камунальнай

гаспадаркі Аляксандр Церахаў, кіраўнік аддзялення Пасольства Беларусі ў Расіі ў Екацярынбурзе Васіль Кунскі, спецыялісты міністэрстваў і кіраўнікі шэрагу беларускіх прадпрыемстваў. Візіт, мяркуецца, паспрыяе пашырэнню супрацоўніцтва Зауралля з Беларуссю. Гэтай тэме было прысвечана й пасяджэнне рабочай групы, у якім прынялі ўдзел члены Урада Курганскай вобласці. Адкрываючы сустрэчу, намеснік губернатара — дырэктар Дэпартаменту эканамічнага развіцця Сяргей Чабыкін адзначыў, што летась вельмі прадстаўнічая дэлегацыя вобласці была ў Мінску. І ўзаемавыгаднае супрацоўніцтва ў эканамічнай і культурнай сферах ужо дае свой плён. Па выніках пасяджэння падпісаны пратакол аб развіцці супрацоўніцтва паміж Урадам Курганскай вобласці ды Урадам Беларусі.

Заслугоўвае павагі, што ў насьцяганай праграме візіту госці з Мінска знайшлі час, каб сустрэцца з супляменнікамі, актывістамі

Беларуская дэлегацыя ў Кургане

суполкі "Батькаўшчына" — тое адбылося 25 кастрычніка ў "Беларускай хаце", што па курганскай вуліцы Куйбышава, 49. З праграмы сустрэчы, дасланай Людмілай Урванцавай, вынікае: доўжылася яна каля дзвюх гадзін. Акрамя самой Людмілы, гасцей сустракалі, запрашалі за святочны стол актывісты суполкі Сяргей Андрэевіч Вяроўкін ды іншыя, старшыня Асамблеі народаў Зауралля Уладзімір Дзмітрыевіч Уфімцаў. Людміла Урванцава расказвала гасцям, як узнікла суполка, пра спра-

вы актывістаў. Дэманстраваліся слайды, відэафільм. Кіраўніца "Батькаўшчыны" звярнула ўвагу, што курганскія беларусы актыўна працуюць з дзецьмі — у школах, бібліятэках, а таксама ў маладзёжных аўдыторыях. Ёсць мерапрыемствы, скіраваныя да ветэранаў. Цяпер з ініцыятывы ды з дапамогай беларусаў у бібліятэках Курганскай вобласці ствараюцца "куткі беларускай культуры". А ў месцах кампактнага пражывання беларусаў — а гэта Шадрынск і Катайск, сёлы

Кніжны шлях у Таджыкістан

Кастусь Ладуцька

На выставе-кірмашы "Кітаб Душанбэ" асобна была прадстаўлена беларуская экспазіцыя

Наведнікі кніжнай выставы-кірмашы, што прайшла ў Душанбэ, змаглі пазнаёміцца з беларускімі кнігамі, выдадзенымі ў апошнія год-два. Арганізавалі стэнд Міністэрства інфармацыі Беларусі ды Амбасадар Беларусі ў Таджыкістане. Сярод выданняў было нямала навінак, якія прыйшлі да чытача пад знакам 500-годдзя беларускага кнігавыдання. Істотная частка экспазіцыі — беларуская мастацкая літаратура, кнігі, прысвечаныя сацыяльна-эканамічнаму развіццю Беларусі на сучасным этапе, гістарычна-асветніцкая літаратура, кнігі для юнага чытача.

Беларускія кнігавыдаўцы правялі й шэраг сустрэч, прэзентацый. Прымаў дэлегацыю Беларусі Міністр культуры Таджыкістана спадар Шамсідзін Арумбекзадэ. Беларускаму і таджыкскому бакам было што абмеркаваць. У Душанбэ ў апошнія гады выдадзены ў перакладзе на таджыкскую мову шэраг кніг: Георгія Марчука, Алеся Бадака, анталогія сучаснай беларускай прозы і паэзіі "Вячэрняе вогнішча" на таджыкскай мове. Добрая стасункі ўсталяваліся паміж пісьменнікамі саюзамі Беларусі й Таджыкістана. У розныя гады ў Мінску пабывалі пісьменнікі й выдаўцы Ато Хамдам, Нізом Касім, Муртаза Зайнідзілаў, Бахром Рахматаў ды іншыя. Творы таджыкскіх пісьменнікаў часта друкуюцца ў перакладзе на беларускую мову на старонках літаратурна-мастацкіх часопісаў, у газеце "Літаратура і мастацтва".

Ужо рыхтуецца правядзенне Дзён беларускай літаратуры ў Таджыкістане й Дзён таджыкскай літаратуры ў Беларусі. Творчыя праекты ініцыяваны Амбасадар Таджыкістана ў Беларусі, паспрыялі таму асабіста Амбасадар Таджыкістана ў Беларусі Казідаўлат Каімдадодаў, а таксама таварыства "Беларусь — Таджыкістан", якое працуе ў Мінску.

ЮБІЛЕЙ

...І там душою спачываю

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Сярод мноства падарункаў вылучаліся пераклады. Апавяданне “Хмарка” з “Казак жыцця” Якуба Коласа ў апошні час было перакладзена на сем карэнных моваў народаў Каўказа. Загучала яно і па-англійску, па-французку, па-малдаўску...

Парадавалі й пісьменнікі з Санкт-Пецярбурга. Паэты Сяргей Порахаў, Кацярына Кірылава, Наталія Ладзеева, Ігар Дзеардзіеў супольна пераклалі знамяцітую паэму “Сымон-музыка” на рускую мову, а выдадзена кніга за кошт Урада паўночнай сталіцы Расіі. Кіраўнік праекта Сяргей Порахаў казаў: няма сярод іх ніводнага беларуса, бралі ў падмогу электронны перакладчык. За кансультантаў былі прадстаўнікі беларускай дыяспары, шмат чаго падказаў, напрыклад, галоўны рэдактар газеты Заходняй ваеннай акругі Расіі “На страже Родины” Сяргей Мартынкевіч, ураджэнец Бабруйска. Значэнне ж некаторых старабеларускіх словаў шукалі ў бібліятэках. Паэтка і перакладчыца, журналістка з Санкт-Пецярбурга Кацярына Кірылава прызнавалася, што працаваць з тэкстам ёй было лёгка, вельмі цікава. “Люблю пейзажную лірыку, а “Сымон-музыка” напісаны так мелодычна, што мне часам хацелася нават праспяваць некаторыя радкі”, — усміхалася Кацярына.

Дарэчы, пад час сёлета, XXXI навуковай канферэнцыі “Каласавіны”, вельмі станоўча быў прыняты яе ўдзельнікамі той факт, што зроблены пераклад паэмы. Наколькі якасна — хай вызначыць знаўцы, а за вялікую працу піцёрскім творцам — вялікі дзякуй! Дарэчы, піцёрскай камандзе прапанавалі папрацаваць і над стварэннем рускамоўнай версіі “Новай зямлі”.

У прэдадзень святочных дзеяў, на прэс-канферэнцыі Зінаіда Камароўская казала, наколькі плённым аказаўся юбілейны год.

КАЦЯРЫНА МЯДЗВЕДСКАЯ

Прыгожымі спевамі сустракалі гасцей самадзейныя артысты ў Альбуці

КАЦЯРЫНА МЯДЗВЕДСКАЯ

Вобраз паэта, увасоблены ў дрэве, фатаграфуе скульптар Іван Міско

Слова Коласа гучала далёка за межамі Беларусі, тэматычныя выставы працавалі ў Варшаве, Рызе, Вільнюсе, Клайпедзе, Друскенінкай, Санкт-Пецярбурзе ды Смаленску. Слава пра народнага паэта Беларусі даляцела й да Аргенціны. У бліжэйшых планах музея — адкрыццё экспазіцыі у Маскве, Адэсе і Кіеве. “Я радуся вашай радасці”, — казала вядомая, шчырая руплівіца на Коласавай ніве Зінаіда Камароўская словамі Песняра. — Парадуецца

разам з намі: нядаўна ў Ташкенце ўстаноўлена памятная дошка на тым доме, дзе жыў пісьменнік у час вайны. Барэльеф да яе зрабіла загадчыца кафедры дызайну Ташкенцкага архітэктурна-будаўнічага інстытута Марына Барадзіна. А 9 лістапада адкрылася мемарыяльная дошка ў Вільнюсе: на будынку, дзе працавала ў свой час рэдакцыя газеты “Наша ніва”.

...Гасцінна прымала Стаўпеччына прыхільнікаў творчасці славутага

У музеі — новыя паступленні

земляка. Здавалася, і сама прырода святу радавалася, шчодрасіх адорвала восеньскай прыгажосцю, сагравала сонечнымі промнямі. Каля помніка Песняру ў Мікалаўшчыне сустракалі гасцей

ІВАН ЖИЛАНОВІЧ

Сяргей Порахаў

Партрэт Якуба Коласа

вяскоўцы. Разам ускладалі кветкі. Вучаніцы мясцовай школы, якая носіць імя Якуба Коласа, чыталі свае вершы-прысвячэнні любімаму паэту.

Пазней у стаўцоўскім ДOME культуры прайшоў заключны ўжо канцэрт: артысты Нацыянальнага драмтэатра імя Якуба Коласа з Віцебска зачыталі ўрыўкі з твораў паэта, яскравую святочную праграму падарыў глядачам Беларускай дзяржаўнай ансамбль “Песняры”. І, канешне ж, развітальнаю песняй была кампазіцыя “Мой родны кут”, якую зала сустракала стоячы, падпявала.

Амаль завершаны юбілейны год, такі напружаны і ў той жа час багаты на розныя цікавыя падзеі, карысныя справы ды клопаты. А Коласавіны ўжо анансуюць чарговую юбілей. “У 2018-м споўніцца 95 год з часу напісання “Новай зямлі”, 100 год будзе “Сымону-музыку”, — гаворыць Зінаіда Камароўская. — І мы ўжо плануем, як будзем адзначаць знамяцітую для ўсёй Беларусі дату”.

СУПОЛЬНАСЦЬ

Моцныя традыцыі сяброўства

Кацярына Мядзведская

Вялікім сумесным выступленнем творчых калектываў розных этнасуполак Беларусі распачаўся новы канцэртны сезон Рэспубліканскага цэнтра нацыянальных культур

Сапраўдны сюрпрыз глядачам на першым канцэрце новага творчага сезону Рэспубліканскага цэнтра нацыянальных культур зрабіў старшыня азербайджанскай суполкі Націк Багіраў. Вядомы спартсмен, шматразовы чэмпіён ды прызёр чэмпіянатаў Еўропы і свету па самба і дзюдо, упершыню дэбютаваў на сцэне як спявак. Вельмі душэўна ён выканаў песню “Снег”, прывяціўшы яе ўсім прысутным у зале жанчынам. Парадаваў прыгожымі, па-філасофску тонкімі вершамі кіраўнік Міжнароднага

аб’яднання дагестанцаў “Горо” Хізры Асадулаеў. Яскрава й самабытна прадставілі родную культуру танцавальныя калектывы этнасуполак: армянскі “Эрэбуні”, яўрэйскі “Гіль Загав”, карэйскі “Арыранг”, азербайджанскі “Легенды Каўказа”, індыйскі “Сапна”, казахскі “Салтанат”. Былі й сольныя выканаўцы — кіраўніца малдаўскай суполкі Антаніна Валько, спявачкі з украінскага хору “Крыніца” Маргарыта Кучук ды Майя Бескаравайная.

Спявалі польскі дуэт Юліі Абрамовіч і Дарыі Савіцкай, трыя “Гармонія” народнага хору рускай песні імя А. Нікіцінай, Таццяна Катаргіна. Сапраўднымі тэатралізаванымі прадстаўленнямі падаліся мне нумары ад народнага беларускага ансамбля “Вербіца”, фальклорнага тэатра ўкраінскай песні ды абраду “Ватра”,

КАЦЯРЫНА МЯДЗВЕДСКАЯ

Прыемныя ўзнагароды для “Арыранга”

ансамбля інтэрнацыянальнай дружбы “Згода”.

Усім удзельнікаў канцэрта чакалі дыпломы і падзячныя лісты ад РЦНК. А калектыву традыцыйнай карэйскай культуры “Арыранг” быў уручаны й дыплом ад Міністэрства культуры Беларусі. Намеснік начальніка ўпраўлення ўстановамі культуры і на-

роднай творчасці Міністэрства Алег Скарына падзякаваў усім творчым калектывам, салістам этнааб’яднанняў Беларусі за актыўную канцэртную дзейнасць, а таксама за каларытныя і незабыўныя святы нацыянальных культур, што амаль у кожны выхадныя лета праходзілі ў Мінску, у Верхнім горадзе.

Канцэрт атрымаўся цэльным, шматфарбным. Прыкмеціла: усе гурты, артысты ў добрай творчай форме. Відаць, гатовы да напружанай працы, эксперыменту. І яны будуць! Дырэктарка РЦНК Вольга Антоненка казала мне: “Хочацца, каб наша гледача заўсёды чакала што-небудзь новае і цікавае. Будзем запрашаць на мерапрыемствы калектывы этнасуполак з рэгіёнаў. Абавязкова прагучаць на нашай сцэне аўтэнтчныя спевы —

у выкананні спявак з глыбіні. Ёсць яшчэ задума ладзіць выступленні цыркавых артыстаў. Канешне ж, мы заўсёды рады будзем гуртам супляменнікаў з розных краін”.

А сёлета сезон у РЦНК і сапраўды вельмі насычаны. Днямі вярнуліся творчыя гурты розных этнасуполак Беларусі з Польшчы, дзе родную культуру прадстаўлялі глядачам у Варшаве ды Мінску Мазавецкім. Не паспеў адгучаць-адзвінец Фэст мастацтваў беларусаў свету, як пачаліся адборачныя рэгіянальныя ды абласныя туры Фэстывалю нацыянальных культур. Дарэчы, іх пераможцы збяруцца ў канцы снежня ў Мінску, дзе на Калядным кірмашы прадставяць вялікую канцэртную праграму. А ўрачыстае адкрыццё Фэстывалю нацыянальных культур адбудзецца 10 снежня ў Белдзяржфілармоніі. Заключныя ж яго мерапрыемствы, па традыцыі, пройдуць у Гродне.

ПЛАНЕТА ЛЮДЗЕЙ

Слова роднае за акіянам

Юбілей Якуба Коласа святкавалі ў аргенцінскай правінцыі Буэнас-Айрэс

Супляменнікі з Аргенціны разам адзначылі 135-годдзе Якуба Коласа

Сапраўднае мастацкае слова, як вядома, лёгка перадоляе межы, больш за тое — спрыяе згодзе й паразуменню паміж народамі. На пачатку лістапада 135-я ўгодкі Якуба Коласа адзначылі ў далёкай Аргенціне. Толькі ўявіце сабе:

ная, напоўніла, здавалася, кожны куточак у клубе “Виссарион Белинский”, які стаў домам для розных прадстаўнікоў славянскай культуры і ўжо больш за 60 гадоў збірае пад сваім дахам выходцаў з Беларусі, Расіі, Украіны. Г о с ц і знаёмліся з выставай “Я прыйшоў дзеля Вас” пра жыццё і творчы шлях генія прыгожага беларускага пісьменства. Наладзіла ж экспазіцыю беларуская дыпмісія ў Аргенціне, выкарыстаўшы матэрыялы, перададзеныя Дзяржаўным літаратурна-мемарыяльным музеем

На адкрыцці выставы, прысвечанай Песняру Якуба Коласа з Мінска.

на іншым кантынентце, праз акіяны, за 13 тысяч кіламетраў ад Беларусі ў горадзе Сан-Марцін ладзіўся святочны беларускі вечар, прысвечаны пісьменніку. І быў ён па-сяброўску цёплы і душэўны: сабраліся на яго супляменнікі з розных гарадоў аргенцінскай правінцыі Буэнас-Айрэс. Беларуская мова, мілагучная ды вобраз-

Каляндар 1944 года з Аргенціны, падараны Музею Якуба Коласа

Беларуская мова, мілагучная ды вобраз-

Наведнікі пабачылі таксама ўнікальны фільм з рэдкімі кадрамі з жыцця Якуба Коласа: пісьменнік сам раскавае пра планы па напісанні трылогіі “Наростанях”. Для спрашчэння інфармацыі відэа суправаджалася субцітрамі на іспанскай мове. Між тым слова Коласа гучала на працягу ўсяго святочнага вечара. Вядомы верш Песняра “Родныя вобразы” прадэкламаваў першы сакратар Амбушады Беларусі ў Аргенціне Павел Міронаў. Адчуваўся, што твор знайшоў цёплы водгук у сэрцах аргенцінцаў па пашпартах, але беларусаў у душы, чые дзяды некалі імігравалі з

Беларусі ў Паўднёвую Амерыку. Беларускі дыпламат распавёў прысутным і цікавыя біяграфічныя факты з жыцця знакамітага пісьменніка, звяртаў увагу слухачоў на асабліва займальныя дэталі выставы.

Кульмінацыяй вечара стаў канцэрт, пад час якога нібыта паўставалі перад вачыма вобразы герояў з твораў Якуба Коласа, маляўнічыя беларускія краявіды. Шмат гучала песень на вершы паэта. Некаторыя радкі з задавальненнем падхоплівалі й супляменнікі, разам з сявачкай з Беларусі Дар’яй Ісаковіч праспявалі “Мой родны кут”, “Скажы мне, Ганулька” (“Каханне”).

Напрыканцы многія з гасцей казалі, што матэрыялы выставы ім дапамаглі бліжэй пазнаёміцца з жыццём Якуба Коласа, больш зразумелай падарлася й ягоная творчасць. Вельмі сімвалічнай аказалася й назва экспазіцыі: “Я прыйшоў дзеля Вас”. Сапраўды, пераадолеўшы доўгі шлях у тысячы кіламетраў, беларускі геній у XXI стагоддзі прыйшоў да нашчадкаў беларускіх перасяленцаў — і сагрэў іх сэрцы, ажывіў даўнія старонкі з жыцця іх продкаў.

Дар’я Ісаковіч, Буэнас-Айрэс — Мінск

ВЕСТКІ Пасланні ў часе

Іван Іванаў

100-гадовы юбілей Кастрычніцкай рэвалюцыі стаў нагодай паразважаць пра пераемнасць традыцый, сувязь часоў і пакаленняў

Шэраг беларускіх СМІ расказвалі пра тое, як паўплывалі падзеі векавой даўнасці на жыццё Беларусі, асобных беларусаў. Дарэчы, 7 лістапада ў краіне паранейшаму, як і ў былыя часы, — выхадны дзень. Пісалі калегі пра капсулы з заветаў да нашчадкаў, якія “дасылаліся” з мінулага ў наш час. Такія пасланні былі адкрыты ў Полацку — там капсулу закладвалі ля падножжа Кургана Бессмяротнасці летам 1966-га, а таксама ў Гомелі, Лёзненскім раёне.

З дасланага ў рэдакцыю прэсрэліза з Віцебскага раённага гістарычна-краязнаўчага музея вынікае: 4 лістапада ў аграгарадку Акцябрскі было наладжана ўрачыстае шэсце да мемарыяльнага каменя Школы-камуны імя М. І. Калініна, прысвечанае 100-годдзю рэвалюцыі. “У мемарыяльны камень была закладзена капсула часу, падрыхтаваная супрацоўнікамі музея”, — напісаў Сяргей Марціновіч, галоўны захавальнік музея. Ён нагадвае, што ў СССР закладка капсул была з’явай распаўсюджанай: “Іх закладвалі ў пастаменты помнікаў, падмуркі ды калоны будынкаў, закопвалі ў памятныя курганы ў гонар герояў Вялікай Айчыннай вайны. Найбольшая колькасць капсул часу была закладзена ў Савецкім Саюзе ў 1967-м: у год 50-годдзя Вялікага Кастрычніка”.

Пасланне ў будучыню ў аграгарадку Акцябрскі плануецца адкрыць у 2027 годзе.

КАРЫСНЫ ДОСВЕД

Праз песні — да сэрцаў

Чарговы Фестываль беларускай песні ў Літве прымаў горад Швянчоніс

На пачатку кастрычніка ў Швянчонісе прайшоў XXI фестываль беларускай песні. Ладзіла яго Згуртаванне беларускіх грамадскіх арганізацый Літвы, якое ўзначальвае Ларыса Слесарава. Між тым галоўную ў гадавым календары літоўскіх беларусаў музычную імпрэзу даўно падтрымліваюць Дэпартамент нацыянальных меншасцяў пры Урадзе Літвы і Амбушадзе Беларусі ў Літве. А ўнікальнасць фэсту ў тым, што кожны год ён праходзіць у розных гарадах Літвы. Прычым у тых, дзе працуюць беларускія суполкі: Вільнюс, Клайпеда, Панявежыс, Вісагінас, Шальчынінкай, Шаўляй, Друскенінкай, Швянчоніс. З гадамі свята стала маштабным, яно ўзбагачае шматнацыянальную культуру Літвы, да таго ж пашырае там нашу беларускую песню.

Вядучыя на фестывальным канцэрте Сяргей Шабадалаў і Валянціна Іванова ад самага пачатку задалі імпрэзе лірычны тон, аздабляючы яе вершаванымі радкамі. Гледачоў і ўдзельнікаў канцэрта віталі ганаровыя госці: дарадца-пасланнік Амбушады Беларусі ў Літве Людміла

На сцэне ў Швянчонісе — беларускі гурт “Світанак” з Вісагінаса

Татарыновіч і дарадца Вольга Дашыневіч, загадчык аддзела па сувязях з нацыянальнымі меншасцямі пры Урадзе Літвы Раса Палюкене, дырэктар Дома культуры, член савета горада Швянчоніса Іаланта Аляхновіч, дырэктар Цэнтра беларускай культуры ў Даўгаўпілсе Жанна Раманоўская, член Саюза пісьменнікаў Беларусі Станіслаў Валодзька. На свяце былі й старшыні беларускіх суполак Літвы Алег Давідзюк, Рэгіна Дзьмухоўская, Мікалай Логвін, Іван Саковіч, Валянцін Стэх. Сустрэка, частавала гасцей і была гаспадыняй фэсту Марыя Рабовіч, намесніца старшыні Швян-

чонскай суполкі беларусаў. Шмат зрабіла дзеля таго, каб фэст адбыўся, і старшыня суполкі Ніна Сусліва, ды не змагла на ім пабыць па стане здароўя. У сёлетнім фэсце паўдзельнічалі розныя беларускія вакальныя гурты: “Сябрына” з Вільнюса (мастацкі кіраўнік Валянціна Кавальчук), “Сузор’е” і “Світанак” з Вісагінаса (імі кіруюць адпаведна Ніна Мельнікава і Алена Пішчыкене), “Раніца” з Шальчынінкай (Францішак Міцкевіч), “Купалінка” з Клайпеды (Валянціна Снігур). Ганаровымі гасцямі фэсту сёлета былі запрошаны гурты “Купалінка” з Даўгаўпілса

(Латвія, Вячаслаў Пятроў) і “Жытніца” з Ашмянаў (Беларусь, Аляксандр Пашкоўскі). Са сцэны прагучала багата беларускіх народных і аўтарскіх песен, якія цёпла сустракалі гледачы. Шматгадовае сяброўства, плённае супрацоўніцтва складалася ў пэрта Станіслава Валодзькі з рознымі творчымі гуртамі беларусаў Літвы: амаль кожны мае ў рэпертуары песні на яго вершы. Станіслаў жа быў на фэсце ганаровым госцем, і аддадзена была яму заслужаная даніна павагі: гучалі тры песні. Сяргей Шабадалаў спяваў песню “Ода Беларусі”, прэ’ера якой адбылася на

фестывалі (музыка Сяргея Ціханова), Сяргей Юрэцкі — песню “Ручнік” (музыка Альберта Белуса), ансамбль “Раніца” — песню “Зяюля” (музыка Аляксандра Рудзю), ансамбль “Купалінка” з Клайпеды — песню “Дзічка” (музыка Міколы Яцкова). Напрыканцы святочнага канцэрта ўсе ўдзельнікі фестывалю, ды й зала спявалі песню на словы Станіслава Валодзькі (кампзітар Аляксандр Рудзь) “Беларускі дом”: гэта гімн Згуртавання беларускіх грамадскіх арганізацый Літвы, які гучыць на ўсіх афіцыйных мерапрыемствах.

Выказваем удзячнасць Дэпартаменту нацыянальных меншасцяў пры Урадзе Літвы і Амбушадзе Беларусі ў Літве — за падтрымку фестывалю. Дзякуем Згуртаванню беларускіх грамадскіх арганізацый Літвы, намаганямі якога фестываль быў створаны, сталае — і стаў святкам, якое паядноўвае беларусаў. Цяпер жа можна ўбачыць, паслухаць ды іншым паказаць плён вялікай, сістэмнай працы ўсіх беларусаў Літвы: наша песенная Кветка-фестываль прыгожа глядзіцца ў вянку адметных культур народаў краіны.

Сяргей Цыбуля, г. Вісагінас, Літва